Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto
7.11.2017 Helsinki

Olympiakomitean lausunto valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle koskien hallituksen esitystä eduskunnalle vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi (HE 142/2017 vp) teemasta Tampereen monitoimiareenan rahoitus (mom. 29.90.50)

Sivistys- ja tiedejaosto on pyytänyt Suomen Olympiakomitealta lausuntoa otsikkoasiassa, mm. **miten hanke sopii isoja urheiluareenoita koskeviin suunnitelmiin mm. eri lajien ja alueellisten näkökohtien kannalta.**

Lausunnon lähtökohdat

Olympiakomitea on vuosittaisissa rahoitussuunnitelmalausunnoissaan tarkastellut liikuntapaikkahankkeita painotetusti suomalaisen huippu-urheilun tarpeiden ja vaatimusten näkökulmasta. Tästä lähtökohdasta on pyritty tunnistamaan liikuntapaikkahankkeita, joilla luodaan huippu-urheilijoiden päivittäisen harjoittelun olosuhteita, erityisesti kytkeytyen valtakunnallisiin huippu-urheiluakatemioihin ja valmennuskeskuksiin sekä tuotetaan huippu-urheilun arvokilpailuolosuhteita. Olympiakomitean tavoitteena on, että huippu-urheilun kannalta keskeisillä urheilumuodoilla olisi liikuntapaikkaolosuhteet, jotka täyttävät kansainvälisen tason harjoittelu- ja valmennusvaatimukset sekä kansainvälisten kilpailujen järjestämisvaatimukset.

Tampereen monitoimiareena

Olympiakomitea on maininnut Tampereen monitoimiareenan vuosien 2014-2016 rahoitussuunnitelmalausunnoissaan koskien valtakunnallisesti merkittäviä huippu-urheiluhankkeita. Vuodesta 2015 lähtien hankkeita on priorisoitu siten, että 1. korissa olevat hankkeet nähdään huippu-urheilun nykyisten strategisten tarpeiden kannalta erityisen tärkeinä lähivuosien liikuntapaikkahankkeina ja sellaisina, joiden toteutumisedellytyksiin liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksilla on erityisen suuri merkitys. Seuraavassa 2. korissa olevat hankkeet ovat suomalaisen huippu-urheilun kannalta tärkeitä, mutta niiden avustaminen ei saisi muodostua esteeksi tai hidasteeksi 1. korissa olevien hankkeiden toteutumisen kannalta.

Vuosina 2015 ja 2016 Tampereen monitoimiareena on sijoitettu 2. korin hankkeisiin. Näin ollen Olympiakomitea pitää tärkeänä, että Tampereen monitoimiareenan rahoitus ei estäisi tai siirtäisi huippu-urheilun kannalta ensisijaisiksi tunnistettuja ykköskorin hankkeita. Tampereen monitoimiareenan positiivisena seurausvaikutuksena tunnistetaan se, että uusi jäähalli voisi vapauttaa Hakametsän hallista olosuhteita seuratoiminnalle.

Lisäksi Olympiakomitea toteaa, että sen aiemmissa lausunnoissa mainittujen hankkeiden lisäksi on muitakin huippu-urheilun valmentautumisen ja arvokisojen järjestämisen kannalta merkittäviä hankkeita suunnitteluvaiheessa (esim. Jyväskylän Hippos, Turku Ratapiha - tapahtumakeskus ja Oulun monitoimiareena). Näiden hankkeiden sijoittuminen olosuhdehankkeiden prioriteettilistalla selviää hankesuunnitelmien edetessä ja hankkeiden huippu-urheiluun liittyvien olosuhderatkaisujen tarkentuessa.

Tampereen monitoimiareenalle sopiviksi arvioituja tapahtumia ovat (lähde: All Sports! Tampere):
- Elektronisen urheilun MM-kilpailut
- Joukkuevoimistelun MM-kilpailut
- Jääkiekon MM-kilpailut
- Jääkiekon nuorten MM-kilpailut

Suomen Olympiakomitea
Radiokatu 20, 00240 Helsinki
Puh. (09) 348 121
olympiakomitea.fi

- Koripallon EM-kilpailut
- Lentopallon MM-kilpailut
- Lentopallon EM-kilpailut
- Muodostelmaluistelun MM-kilpailut
- Rytmisen voimistelun MM-kilpailut
- Salibandyn MM-kilpailut
- Taitoluistelun MM-kilpailut
- Taitoluistelun EM-kilpailut
- Yleisurheilun sisäratojen MM-kilpailut
- Yleisurheilun sisäratojen EM-kilpailut

Olympiakomitean eri hankkeita tukevien lausuntojen edellytyksenä on, että hankkeilla on asianomaisten lajiliittojen tuki ja että hankkeet on priorisoitu kyseisten lajiliittojen strategisiksi kärkihankkeiksi. Lajiliittojen näkemyksiä lajin olosuhteiden kehittämistarpeista on selvitetty kyselyllä loka-marraskuussa 2016. Edellä mainittujen lajien osalta vastauksia on koottu liitteenä olevaan taulukkoon. Huomattavaa on, että kaikki lajiliitot eivät ole määritelleet paikkakuntia, joille korkeimman tason kilpailuolosuhteet keskitetään.

Olympiakomitea pitää tärkeänä, että avustuksia myönnettäessä harkittaisiin seuraavia periaatteita:

- Monilajisten suorituspaikkojen rakentamisen painottaminen, joilla tuetaan suomalaisen urheilun toimintatapojen muutosta ja rakentamisen kustannustehokkuutta.
- Mikäli avustettavien kohteiden joukkoon nostetaan kustannuksiltaan erityisen mittavia suurhankkeita, tuettaisiin niitä erillisrahoituksilla vuosittaisen rahoitusraamin ulkopuolelta.
- Huippu-urheilun kannalta strategisesti erityisen merkittäville ja poikkeuksellisille hankkeille mahdollistettaisiin suurempi rahoitusosuus, jotta ko. tyyppisiä hankkeita saataisiin aikaiseksi. Tällaisia hankkeita voivat olla esimerkiksi liikuntapaikkatyypit / -olosuhteet, jotka täysin puuttuvat nykyisellään Suomesta.

Mikko Salonen
Pääsihteeri
Suomen Olympiakomitea

Karoliina Ketola
Erityisasiantuntija, olosuhteet
Suomen Olympiakomitea

Mika Kojonkoski
Johtaja, huippu-urheiluyksikkö
Suomen Olympiakomitea

Taulukko: Lajiliittojen huippu-urheilun olosuhteet. ***Lähde: Urheilun olosuhdetilanne lajiliittojen näkökulmasta - Kysely Valon ja Olympiakomitean jäsenjärjestöille (2017).*** **Lajiliittojen olosuhdetilannetta kartoittanut kysely toteutettiin loka-marraskuussa 2016.**

Lajiliitto	Onko määritelty paikkakunnat, joihin keskitetään HUIPPUHARJOITTELUN JA VALMENNUKSEN OLOSUHTEET	Onko määritelty paikkakunnat, joihin keskitetään KORKEIMMAN TASON KILPAILUOLOSUHTEET	Huippu-urheilun olosuhteet: KILPAILU- JA TAPAHTUMAOLOSUHTEET	Huippu-urheilun olosuhteet: KOKONAISARVIOINTI	Täydennykset / tarkennukset huippu-urheilun olosuhteiden arvioinnista
Jääkiekkoliitto	Kyllä: Suomen Urheiluopisto Vierumäki (+ 18v tytöt Kuortane)	Kyllä: Liiga-paikkakunnille (Helsinki, Tampere, Turku, Pori, Rauma, Vaasa, Lahti, Hämeenlinna, Kouvola, Oulu, Kuopio, Lappeenranta, Mikkeli ja Jyväskylä)	Melko tyytyväinen	HYVÄ/ TYYDYTTÄVÄ Olosuhteet ovat riittävät huippu-urheilutoimintamme kannalta	Joillakin paikkakunnilla olosuhteet ovat huippu-urheilun vaatimalla tasolla mutta on myös paikkakuntia, joilla tarvitaan uudistamista / päivitystä
Koripalloliitto	Kyllä: Kisakallion urheiluopisto (Susi Training Center)	Ei ole tehtynä eikä suunnitteilla	Erittäin tyytymätön	ERITTÄIN HUONO Olosuhdetilanne on kriittinen huippu-urheilutoimintamme kannalta	Huippu-urheilun olosuhteisiin sopivia tiloja on Suomessa vain muutamia. Esim jäähalleissa ei ole siirtoparketteja puhumattakaan jäänpeittolevyistä, jolloin isojen tapahtumien järjestäminen onnistuu vain muutamissa jäähalleissa Suomessa (Hartwall Arena, Helsingin Jäähalli, Turkuhalli, Hakametsän Jäähalli ja Metro Areena). Yhteistyö jäähallien kanssa hyvää, samoin liigaseurojen. Ongelmaksi muodostuu jäähallien harjoitusvuorot, joista ei haluta luopua toisen lajin huippu-urheilutapahtuman vuoksi.
Lentopalloliitto					
Voimisteluliitto	Kyllä: Päivittäisvalmennus:Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Vantaa, Espoo)	Kyllä	Melko tyytymätön	ERITTÄIN HUONO Olosuhdetilanne on kriittinen huippu-urheilutoimintamme kannalta	Erityisesti rytmisen voimistelun ja telinevoimistelun heikko olosuhdetilanne heikentää huippu-urheilutoimintaa.
Salibandyliitto	Kyllä: Eerikkilän urheiluopisto	Ei ole tehtynä eikä suunnitteilla	Melko tyytymätön	HEIKKO Olosuhteisiin liittyy varsin isoja kehittämistarpeita huippu-urheilutoimintamme näkökulmasta	
Taitoluisteluliitto	On tekeillä / suunnitteilla: Pääkaupunkiseutu, Tampere	On tekeillä / suunnitteilla: Pääkaupunkiseutu, Tampere	Erittäin tyytymätön	HEIKKO Olosuhteisiin liittyy varsin isoja kehittämistarpeita huippu-urheilutoimintamme näkökulmasta	
Suomen Urheiluliitto	Kyllä: Helsinki, Jyväskylä ja Tampere.	Kyllä: Isot kaupungit. (Tämä kohta on vielä valmisteilla).	Melko tyytymätön	HEIKKO Olosuhteisiin liittyy varsin isoja kehittämistarpeita huippu-urheilutoimintamme näkökulmasta	Huippu-urheiluun löytyy "hyviä" paikkakuntia/kohteita, mutta niitä on liian vähän määrällisesti. Ongelmia talvikauden olosuhteissa.